

Veiligheid en gezondheidsbeleid

BSO De Zonnewijzer

“voor onderwijs en opvang”

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
2	Visie op veiligheid en gezondheid	4
3	Implementatie , evaluatie en actualisatie van het beleid	5
4	Locatie specifieke risico's , de buitenruimte	6
5	Locatie specifieke risico's , de binnenruimte	8
6	Medewerkers en (tijdelijke) krachten	10
7	Grensoverschrijdend gedrag	11
8	Vier ogen principe en achterwachtregeling	12
9	Aanvullende afspraken / Praktische zaken.....	13
10	Gezondheid	14
11	Tot slot.....	17

1 Inleiding

Vanaf januari 2018 is de nieuwe wetgeving Innovatie Kwaliteit Kinderopvang van kracht. Voor het veiligheidsbeleid houdt dit in dat elke organisatie een actief veiligheidsbeleid en gezondheidsbeleid dient te hanteren passend bij de organisatie.

Quo Vadis heeft het veiligheidsbeleid en gezondheidsbeleid op hoofdlijnen voor de alle opvanglocaties van de stichting beschreven in het Veiligheid en Gezondheidsbeleid. Het plan wat nu voor u ligt is de vertaling van het plan van de stichting Quo Vadis voor De Zonnewijzer voor onderwijs en opvang.

Veiligheid is een onderwerp dat altijd in de gedachten van de pedagogisch medewerkster is. Het kan gaan om veiligheid in de emotionele of in materiële vorm. In het voorliggende plan beschrijven wij hoe wij de materiële veiligheid en gezondheid vormgeven en borgen.

Hoe wij omgaan met het emotionele veiligheid van kinderen staat beschreven het pedagogisch beleidsplan van de stichting Quo Vadis en is praktisch uitgewerkt voor deze locatie in het pedagogisch werkplan van BSO De Zonnewijzer.

Het veiligheids- en gezondheidsbeleidsplan biedt richtlijnen en afspraken die de pedagogisch medewerkers houvast biedt om de veiligheid van de kinderen zoveel mogelijk te waarborgen. In dit plan zijn situaties of locaties beschreven waar de kinderen tijdens hun verblijf op de opvang structureel in verkeren.

We starten met onze visie op veiligheid en gezondheid en hoe wij hiermee omgaan. Hoe leren wij kinderen met alledaagse risico's omgaan en hoe beschermen wij kinderen tegen grote risico's.

Vervolgens zullen wij veel voorkomende grote risico's en ons beleid hierop toelichten. Ook zullen wij de ruimten waar de kinderen regelmatig komen, denk aan de speelhoeken, de buitenruimte van het De Zonnewijzer beschrijven en de gemaakte werkafspraken toelichten. Als laatste geven wij uitleg aan de invulling van ons gezondheidsbeleid.

Nanneke Pol

Directeur van de De Zonnewijzer, voor onderwijs en opvang.

2 Visie op veiligheid en gezondheid

De Zonnewijzer voor onderwijs en opvang streeft na om ieder kind de best mogelijke basis te bieden voor de toekomst en zo de kans te geven zich optimaal te ontwikkelen. Leren stopt namelijk niet als de school uit is. Ook is er geen onderscheid tussen leren en spelen: leren is spelen en spelen is leren. Wij zijn van mening dat zij door onderwijs én opvang aan te bieden wij de beste voorzieningen voor kinderen kunnen organiseren. Deze samenwerking faciliteert het beste kinderen, hun ouders en de professionals die er werken. We willen kinderen leren kansen te benutten, uitdagingen aan te gaan. We willen ze vaardigheden en een attitude bieden waarmee zij, als gelukkige burgers, kunnen bijdragen aan de wereld om hen heen.

Veiligheid is hierbij een belangrijke voorwaarde om tot een optimale ontwikkeling te komen. Dit dient zowel fysiek als emotioneel gewaarborgd te zijn.

Uitgangspunten:

- Kinderen ontwikkelen zich in een veilige omgeving waarbij zij worden uitgedaagd hun talenten te ontdekken en te ontwikkelen.
- Wij beschermen kinderen tegen grote risico's.
- Wij leren kinderen omgaan met kleine risico's om hen zorgvuldig voor te bereiden op hun toekomst.
- Wij werken samen vanuit de uitgangspunten van de Professionele leergemeenschap, op alle niveaus binnen onze organisatie.

Stichting Quo Vadis heeft een uitgebreid veiligheid en gezondheidsbeleidsplan beschreven voor haar kindcentra. Iedere locatie maakt een veiligheid en gezondheidsbeleidsplan voor die specifieke locatie. Hierin wordt in ieder geval beschreven:

- Hoe men de implementatie, evaluatie en actualisatie van het veiligheidsbeleid laat plaatsvinden en wie daarvoor verantwoordelijk is: kortom hoe men verbeteringen constructief gaat doorvoeren.
- Welke locatie specifieke risico's zijn onderkend, hoe men deze concreet wil gaan inperken en hoe men dient te handelen als de risico's zich onverhoopt toch voordoen.
- Wanneer het staande veiligheidsbeleid wordt geëvalueerd (minimaal 1x per schooljaar) en hoe verbeteringen worden doorgevoerd in de organisatie van het kindcentrum.
- Hoe nieuwe medewerkers of tijdelijke krachten/ stagiaires worden meegenomen in het veiligheidsbeleid.
- Hoe het veiligheidsbeleid wordt gecommuniceerd met stakeholders. Het locatie specifieke plan wordt minimaal 1x per schooljaar besproken met de kindcentrum raad.
- Hoe en wanneer de meldcode wordt besproken met de medewerkers.
- Aanvullende afspraken met betrekking tot het 4-ogenprincipe, de achterwacht en eventuele achterwachtteléfonoonnummers van medewerkers die mogen worden gebeld tijdens calamiteiten.
- Wie er op de locatie aanwezig is op de momenten dat er afgeweken mag worden van de BKR, maar dat er volgens de BKR wel een 2e beroepskracht nodig is (BSO en KOV apart).
- Welke medewerkers een kinder-EHBO certificaat bezitten of Bedrijfshulpverlening mogen uitvoeren en op welke dagen zij aanwezig zijn.

3 Implementatie , evaluatie en actualisatie van het beleid

Elke twee weken is er een werkoverleg waarbij de directeur en de pedagogisch medewerkers aanwezig zijn. Op de agenda van het werkoverleg is veiligheid een vast agendapunt. Tijdens de bespreking hiervan wordt het team gevraagd of er ongevallen zijn voorgekomen en of zich onveilige situaties hebben voorgedaan. Ook wordt de actielijst doorgenomen.

Op het kantoor hangt een actielijst waarop wordt bijgehouden of er iets stuk is en een onveilige situatie kan veroorzaken en gemaakt moet worden. Op de actielijst wordt genoteerd wie de melding doet, wanneer en welke vervolgactie hierop volgt. De conciërge van De Zonnewijzer wordt betrokken bij het oplossen van de actiepunten.

Als zich een ongeval heeft voorgedaan wordt een ongevallenregistratie formulier ingevuld. De map hiervan is te vinden in de stamgroep van de BSO ruimte. Deze wordt met het werkoverleg besproken. Als het een ernstig ongeval betreft wordt er een extra werkoverleg ingelast zodat het team de situatie kan bespreken en er een plan van aanpak kan worden opgesteld. Bij het opstellen van een plan van aanpak naar aanleiding van een ongeval of gevaarlijke situaties wordt er besproken of de situatie voorkomen had kunnen worden en wat voor acties hieraan bij kunnen dragen. Bijvoorbeeld een kind is weggelopen vanaf de buitenruimte van de BSO. Uit de evaluatie blijkt dat het kind zelf het hek open heeft gedaan en er op dat moment geen direct toezicht van de pedagogisch medewerkers was. Een plan van aanpak is dan het verhogen van het handvat van het hek zodat kinderen hier niet bij kunnen, een bordje op het hek plaatsen zodat ouders het hek achter zich sluiten en zorgen dat er een pedagogisch medewerker toezicht heeft op kinderen die buiten spelen.

In het geval van een gevaarlijke situatie is het belangrijk dat deze wordt herkend door de pedagogisch medewerkers zodat een ongeval kan worden voorkomen. Bijvoorbeeld: het lopen van een dagelijkse veiligheidsrondje dat bedacht is omdat er gevaarlijke materialen in de buitenruimte kunnen liggen waar de kinderen zich aan kunnen verwonden. Denk aan, glasscherven, sigaretten peuken, brandnetels of afval.

Op de stamgroep van de BSO ruimte hangt een lijst met de namen van de medewerkers die een kinder-EHBO certificaat hebben en/ of Bedrijfshulpverlening mogen uitvoeren met de dagen waarop zij aanwezig zijn. Op deze lijst staan tevens diverse noodnummers en het nummer van de achterwacht (zie hoofdstuk 8). Deze belangrijke telefoonnummers zijn ook voorgeprogrammeerd in de (mobile) telefoon van de opvang.

Elk jaar wordt het veiligheidsbeleid geëvalueerd en wordt gekeken of deze nog up-to-date is. Wijzigingen en werkafspraken die uit een werkoverleg voortkomen worden in het beleid opgenomen. Daarnaast zal er een tevredenheidsonderzoek onder ouders en de (oudste) kinderen worden afgenomen. Stichtings-breed zal dit om het jaar plaatsvinden.

4 Locatie specifieke risico's , de buitenruimte

BSO De Zonnewijzer kan gebruik maken van een grote buitenruimte die bestaat uit twee zones:

1. Het achterplein waar normaliter de kleuters van de school gebruik van maken. Hier vindt men de schommel, de wipwap, de zandbak.
2. Het voorplein waar normaliter de kinderen van de groepen 3 t/m 8 gebruik van maken. Hier vindt men het speelhuisje, de wigwams, het kunstgrasveld. Op dit plein zijn ook twee picknicktafels te vinden en een amfitheater. Op de muurtjes van de plantenbakken, die verschillende kleine hoekjes creëren, mag niet gelopen worden.

De pedagogisch medewerkers maken per moment een keuze waar er gespeeld mag worden. Dit om het toezicht op de kinderen te garanderen.

Het speelgedeelte van de buitenruimte is voorzien van speeltoestellen. Deze speeltoestellen zijn in februari 2018 door de gemeente Deventer geplaatst volgens de eisen. De toestellen worden jaarlijks gekeurd en rapporten zijn op te vragen bij de gemeente bij Dhr. Paul Mondelaers. De ondergrond van de speeltoestellen bestaat uit veiligheidsgras, boomschors of valzand. Elk jaar wordt de buitenruimte gecontroleerd, het zand uit de zandbak geheel vervangen, het schors op het speelgedeelte aangevuld en bestrating, muurtjes, straatmeubilair en omheining gecontroleerd op oneffenheden of slijtage.

In de buitenruimte staat ook een schuurtje. Hierin worden o.a. de buitenspelmaterialen van de BSO en (tuin) gereedschappen opgeslagen. De spullen die in de schuur worden opgeborgen worden in kratten gedaan. Buitenspelmaterialen worden door de pedagogisch medewerkers of medewerkers gepakt als kinderen buiten willen spelen. De deur van de schuur is altijd op slot. Gereedschappen en/of materialen waar kinderen zich aan kunnen bezeren worden in afgesloten kisten bewaard. Als er in de tuin gewerkt wordt staat de deur van de schuur open. Dan is er iemand in de buurt van de schuur om de kinderen in de gaten te houden. Als kinderen iets uit de schuur willen hebben moeten zij dit eerst aan de pedagogisch medewerker vragen.

Regels mbt de schuur:

- Kinderen mogen niet in de schuur spelen.
- Pedagogisch medewerkers pakken de buitenspelmaterialen voor de kinderen.
- De deur van het schuurtje gaat na gebruik op slot.
- De deur van de schuur is altijd op slot, mits de conciërge met de tuin bezig is en toezicht heeft op de materialen.
- Gereedschapskist wordt in het schoonmaakhok, in de schuur of op kantoor bewaard.

Veiligheidsrondje

Elke dag wordt er door de conciërge van De Zonnewijzer, voordat de kinderen komen, een veiligheidsrondje gelopen. Tijdens dit rondje wordt er gekeken naar de onveiligheden in de buitenruimte, afval, sigarettenpeuken en eventueel andere spullen. Brandnetels en planten met stekels worden dan ook verwijderd.

In de herfst wordt indien nodig geveegd om gladheid door natte bladeren te voorkomen. In de winter wordt er bij sneeuw en ijs indien nodig gestrooid om gladheid te beperken.

Fietsen

Achter de school is een ruimte waar de kinderen hun fietsen neer kunnen zetten. De kinderen dienen hun fietsen tussen de hekken te plaatsen.

Omheining

De buitenspeelruimte wordt afgescheiden door een hek van 2 meter hoog. Het hek is dicht maar niet op slot. Aangezien het een openbaar plein is gaat het hek niet ook niet op slot na sluitingstijd.

Vallen, botsen en stoten

Bij een spel kan het gebeuren dat kinderen, tegen elkaar op botsten, struikelen of vallen. Dit hoort er een beetje bij. We corrigeren de kinderen binnen als ze zich druk en wild gedragen. Juist buiten kunnen en mogen ze hun energie kwijt. Dan gebeurt er wel eens een ongelukje, een kapotte knie, een buil, natte voeten. Het is natuurlijk niet de bedoeling dat ze die 'wilde' energie op elkaar uitleven, en dat weten ze ook. Opvallend is dat áls er buiten iets met een kind gebeurt (vallen, huilen, of zoiets), de andere kinderen er vaak heel alert, lief en behulpzaam op reageren.

Buiten speeltoestellen en materialen

Bij het gebruik van buitenspelmaterialen en buitenspeeltoestellen kan het gebeuren dat er een vinger bekneld raakt of iemand zich verwondt aan een rand van speeltoestellen, een splinter in de vinger krijgt of valt. Er mag niet met buitenspeelgoed in de buurt van speeltoestellen worden gespeeld in verband met botsen en vallen. Speelgoed in de buurt van speeltoestellen moet direct worden opgeruimd. Stuk speelgoed, dat niet meer gemaakt kan worden, wordt direct weggegooid. Kinderen moeten buiten schoenen aan om het oplopen van splinters te verkleinen.

Regels tav het speelhuisje:

- Wanneer je de trap opgaat, goed vasthouden aan de leuning en als je er niet bij kan, kun je jezelf vasthouden aan de spijlen.
- Traptreden die stuk zijn worden direct gemaakt.
- Niet spelen, glijden, klimmen op de trap en de leuning.
- Geen spullen op de trap neerleggen.
- Elkaar niet duwen als er meer kinderen tegelijk over de trap gaan, de trap is om rustig op te lopen.
- Niet met sokken op de trap.
- Pedagogisch medewerkers controleren de trap regelmatig op splinters.

Verlichting

In de buitenruimte is buitenverlichting aanwezig die aan wordt gedaan als het donker is. Bij de ingang (bij het hek) en aan de achterzijde van het pand bij de deur is een lamp met bewegingssensor aanwezig, deze gaat aan zodra er iemand langs loopt.

Al deze lampen bij elkaar zorgen ervoor dat de buitenruimte goed zichtbaar is en het voor de pedagogisch medewerkers mogelijk is om de kinderen goed te zien.

Afspraken voor buitenruimte:

1. Kinderen mogen niet op het muurtje lopen.
2. Elke dag wordt er een veiligheidsrondje gelopen.
3. Kinderen mogen niet in/op het hek, in de lantaarnpaal of bomen klimmen.
4. Niet fietsen in de buitenruimte.
5. (Nieuwe/incidentele) Kinderen worden op de regel gewezen dat zij niet zonder pedagogisch medewerker buiten het hek mogen gaan.
6. Kinderen mogen onder toezicht van een pedagogisch medewerker op het "achterplein" spelen.
7. Niet tegen elkaar schreeuwen, niet slaan, schoppen, vechten, bijten, spugen, krabben, duwen.
8. Er is toezicht bij het gebruik van speelmaterialen en toestellen.
9. Eén keer per maand wordt het buitenspeelgoed nagekeken op splinters en scherpe randjes, speelgoed dat niet meer gemaakt kan worden wordt weggegooid.

5 Locatie specifieke risico's , de binnenruimte

Bij de **inrichting** van de binnenruimte en bij het opbergen van spullen, speelgoed en materialen wordt gestreefd naar een duidelijke, overzichtelijke en voldoende veilige omgeving waarin kinderen zich zoveel mogelijk zelf kunnen redden. Wat voor kinderen gevaar oplevert wordt buiten hun bereik bewaard. De meeste dingen kunnen kinderen zelf pakken. We zoeken hier een balans tussen zelf doen (zelf proberen, zelf ontdekken) en risico's beperken. Het omgaan met 'echte spullen' houdt niet in dat we de kinderen aan onveilige situaties blootstellen. Bijvoorbeeld de kindermessen waarmee ze zelf kunnen smeren zijn niet scherp, als kinderen (vanaf 7 jaar) zelf fruit willen schillen met een scherper mesje blijven we erbij zitten voor hulp en instructie.

Wij leren kinderen actief om te gaan met (kleine) veiligheidsrisico's. Door uit te leggen waarom we met elkaar bepaalde afspraken hebben gemaakt en ze te leren hoe we risico's op incidenten kunnen beperken, maken we ons verblijf nog veiliger.

We leren kinderen:

- Dat zij niet met deuren mogen spelen;
- Dat zij niet met elektriciteit, zoals stopcontacten en snoeren mogen spelen;
- Dat er in de hal en in de groepsruimten niet mag worden gerend;
- Dat speelgoed waarmee niet (meer) gespeeld wordt, wordt opgeruimd;
- Dat er niet met spullen gegooid mag worden tenzij dit voor een activiteit gewenst is;
- Dat we niet stoeien bij ramen en deuren;
- Dat we rekening houden met elkaar;
- Aan te geven wanneer zij iets niet leuk of gepast vinden;
- Welke gedrag wel en niet gepast of gewenst is;
- Wat zij moeten doen bij een ontruiming / alarm;
- Dat als zij gemorst hebben met drinken, dit bij de groepsleiding te melden of op te ruimen;
- Dat zij niet (alleen) mogen komen in; de sanitaire voorziening voor volwassenen, kantine, kantoor en de opbergruimtes/schoonmaakruimtes. Deze ruimtes zijn beveiligd doordat de klinken er hoog zitten zodat de kinderen er niet bij kunnen.

Binnenkomst, de entree

De kinderen lopen vanuit de klas zelfstandig naar de BSO ruimte en nemen hun spullen (jas en tas) daar mee naartoe. Zij gebruiken tijdens de opvang de kapstok bij hun stamgroep. Er is één pedagogisch medewerker aanwezig om de kinderen op te vangen. De andere pedagogisch medewerker haalt de kinderen van groep 1 en 2 op.

De kinderen die gebruik maken van de BSO gebruiken alleen de onderbouwingang en verblijven tijdens deze uren ook aan deze kant van de school. Naast de stamgroep werken we met een tweede groep en de kinderen kunnen gebruik maken van de centrale hal.

De stamgroep

In de stamgroep is te vinden:

- Groepstafels,
- rusthoek met spelletjes en spelcomputer,
- diverse kasten welke verankerd aan de muur zijn,
- keukentrolley (de keuken van school wordt gebruikt).

De tweede groep, het kleuterlokaal

In het kleuterlokaal is te vinden:

- Groepstafels,
- speelkasteel,
- poppenhoek, bouwhoek,
- diverse kasten welke verankerd zijn aan de muur.

Regels tav het speelkasteel:

- Wanneer je de trap opgaat, goed vasthouden aan de leuning en als je er niet bij kan, kun je jezelf vasthouden aan de spijlen.
- Niet spelen, glijden, klimmen op de trap en de leuning.
- Geen spullen op de trap neerleggen.
- Elkaar niet duwen als er meer kinderen tegelijk over de trap gaan, de trap is om rustig op te lopen.
- Niet met sokken op de trap.
- Pedagogisch medewerkers controleren de trap regelmatig op splinters.
- Traptreden die stuk zijn worden direct gemaakt.

Centrale hal

In de centrale hal kunnen de kinderen:

- werken met een laptop of computer,
- hebben de kinderen de ruimte te spelen met materialen zoals kapla, knexx.

Meubilair

Het meubilair is nieuw en voldoet aan alle eisen. De tafels hebben allemaal ronde hoeken waaraan kinderen zich niet kunnen bezeren. Ook de rustplekken en de hoeken waarin kinderen kunnen spelen zijn ingericht met nieuw, veilig meubilair.

Regels mbt het gebruik van meubilair:

- Meubilair staat op een vaste plek.
- Niet op tafels zitten/staan en niet op de krukjes staan.
- Binnen niet rennen.
- Kinderen die zich vaak stoten worden extra in de gaten gehouden in verband met eventuele problemen met zicht en/of motorische problemen.

Vloeren

Er ligt een vloer (marmoleum) die nat afneembaar is en hierdoor makkelijk is schoon te maken. De vloer heeft een stroeve coating waardoor de vloer niet glad is. Als de vloer nat wordt bestaat het risico dat een kind/medewerker kan uitglijden. Om dit risico te beperken hebben we de volgende afspraken gemaakt.

Regels mbt tot de vloer:

- Bij binnenkomst vegen kinderen hun voeten
- Nattigheid wordt direct opgedweild of drooggemaakt.
- Kinderen mogen alleen bij de wasbak of buiten met water spelen
- Als er een beker met drinken omvalt, wordt dit direct drooggemaakt.
- Binnen niet rennen.
- Elkaar niet duwen, geen ren-spelletjes in de binnenruimte.
- Afval wordt van de vloer opgeruimd en weggegooid.

De pedagogisch medewerkers wordt op het naleven van deze regels gelet en wijzen de kinderen indien nodig hierop.

Deuren

De deuren zijn voorzien van strips zodat kinderen er geen vingers tussen kunnen krijgen.

6 Medewerkers en (tijdelijke) krachten

Personen die werkzaam zijn bij De Zonnewijzer dienen voor aanvang van hun werkzaamheden een **Verklaring omtrent het gedrag (VOG)** te overleggen.

Volgens de wetgeving moeten alle personen die werken of wonen op de locatie waar kinderopvang wordt aangeboden in het bezit zijn van een VOG. Het bestuur van de stichting, alle medewerk(st)er, stagiaires en vrijwilligers die bij de stichting werken zijn in het bezit van een VOG.

Op De Zonnewijzer is tussen 8.00 en 16.30 uur **een vertrouwenspersoon** aanwezig. De vertrouwenspersoon kan geraadpleegd worden als zich een onwenselijke situatie onder twee of meer personeelsleden voordoet en niet met een (direct) leidinggevende kan worden besproken. Dit kan omdat de situatie de leidinggevende betreft of omdat de persoon het prettiger vindt om de vertrouwenspersoon hierover te spreken.

Ouders/verzorgers en andere betrokkenen van de BSO kunnen ook bij de vertrouwenspersoon terecht als zij vermoedens van kindermishandeling/seksueel misbruik door het personeel van de buitenschoolse opvang of andere betrokkenen hebben. De vertrouwenspersonen van de Zonnewijzer zijn: Marieke Kolkman en Peter Spekschoor.

Op de BSO van De Zonnewijzer werken **stagiaires en vrijwilligers**, zij vormen een onderdeel van het vaste team. De vrijwilligers en stagiaires hebben contact met de kinderen en bieden begeleiding gedurende hun verblijf op de BSO. De stagiaires en vrijwilligers worden op de hoogte gebracht van het beleid en de afspraken betreft de omgang met de kinderen. Er wordt van hen verwacht dat zij zich hieraan houden. Als dit niet gebeurt dan zullen zij hierop aangesproken worden, dit kan direct door de medewerkster gedaan worden of door de leidinggevende. Alle stagiair(e)s en vrijwilligers zijn in het bezit van een VOG.

EHBO en BHV

Tijdens openingsuren van de BSO is er altijd één volwassene met een **kinder EHBO diploma** aanwezig. Dit zal in de meeste gevallen één van de vaste pedagogisch medewerkster zijn. De persoon met Kinder EHBO heeft geleerd om de eerste hulp bij ongevallen aan kinderen te kunnen geven. Op De Zonnewijzer zijn ook leerkrachten aanwezig (tussen 8.00-16.30 uur) die een BHV diploma hebben. Hierbij geldt de regel 1 leerkracht op de 50 kinderen. Voor locatie Noord geldt dus 2/3 leerkrachten. Voor De Zonnewijzer is een **ontruimingsplan** opgesteld waarin alle risico's en gevaren beschreven staan. De kinderen van De Zonnewijzer nemen deel aan de ontruimingsoefeningen die jaarlijks gepland staan.

Hieronder beschrijven wij de maatregelen die wij hebben genomen met betrekking tot de **brandveiligheid** van de opvang.

- Wij doen er alles aan om een brand te voorkomen. Zo gebruiken wij geen kaarsen of snel ontbrandbare materialen.
- Decoratiemateriaal of knutselwerk van kinderen zijn zoveel mogelijk aan de zijkanten (muren) van het verblijf bevestigd of geïmpregneerd / brandvertragend gemaakt.
- Alle aanwezige brandblusmiddelen en installaties worden conform de wettelijk eis periodiek gecontroleerd en gekeurd.
- Minimaal 2 maal per jaar organiseren wij een ontruimingsoefening zodat medewerkers en kinderen weten wat zij moeten doen bij een (indicatie) van brand.
- Op de locatie is er altijd een medewerker aanwezig die in het bezit is van een geldig Kinder-EHBO en BHV certificaat.
- Gangpaden en nooduitgangen zijn altijd goed door gaan baar. Eventuele obstakels worden direct verwijderd.

7 Grensoverschrijdend gedrag

Binnen De Zonnewijzer keuren wij elke vorm van grensoverschrijdend gedrag af. Wij hanteren de meldcode “Kindermishandeling en huiselijk geweld” (zie ook veiligheidsplan Quo Vadis).

Grensoverschrijdend gedrag is een zeer breed begrip en kan verschillende situaties omvatten en hierbij kunnen verschillende personen betrokken zijn. Of grensoverschrijdend gedrag regelmatig of incidenteel plaatsvindt, het is in alle gevallen ontoelaatbaar. De vraag of iets wel of geen grensoverschrijdend gedrag is, kan alleen door het slachtoffer worden beantwoord. Als het slachtoffer iets als grensoverschrijdend ervaart, moet het ook als grensoverschrijdend worden aangepakt. Er zijn verschillende vormen van grensoverschrijdend gedrag, namelijk:

1. Lichamelijk geweld en verwaarlozing (fysieke agressie zoals slaan, schoppen, krabben, bijten of te weinig voeding, aandacht of verzorging);
2. Geestelijk geweld en verwaarlozing (verbale agressie zoals dreigen, schreeuwen, schelden, pesten, stelselmatig negeren etc.);
3. Seksuele mishandeling (seksuele intimidatie, verbaal of fysiek, aanranding en verkrachting);
4. Vernieling van eigendommen van een ander en/of het zonder toestemming betreden van de binnen- en buitenruimten van het kinderdagverblijf of buitenschoolse opvang.

Het team van De Zonnewijzer dient zich ten alle tijden bewust te zijn van het risico op grensoverschrijdend gedrag op de BSO en in situaties waarin zij met de kinderen komen. Hieronder volgen een aantal situaties toegespitst op De Zonnewijzer waar sprake van een verhoogd risico op grensoverschrijdend gedrag kan zijn:

De **toiletten** worden door de BSO gebruikt. Kinderen kunnen hier in contact komen met kinderen en volwassenen van buiten de opvang. De pedagogisch medewerkers dienen zich hiervan bewust te zijn. De afspraak is dat zij de toiletten regelmatig controleren en weten waar alle kinderen zijn. Op de opvang geldt de afspraak dat kinderen niet gezamenlijk naar het toilet mogen. Als er bij de controle van de ruimte of het tellen van de kinderen gemerkt wordt dat een kind niet alleen op het toilet is dan kan de pedagogisch medewerker gemakkelijk de deur van buitenaf openen.

Op de opvang werken **stagiaires en vrijwilligers**, zij vormen een onderdeel van het vaste team. De vrijwilligers en stagiaires hebben contact met de kinderen en bieden begeleiding gedurende hun verblijf op de opvang. De stagiaires en vrijwilligers worden op de hoogte gebracht van het beleid en de afspraken betreft de omgang met de kinderen. Er wordt van hen verwacht dat zij zich hieraan houden. Als dit niet gebeurt dan zullen zij hierop aangesproken worden, dit kan direct door de medewerkster gedaan worden of door de leidinggevende.

Binnen de ruimtes van de BSO zijn verschillende **speelhoeken** aanwezig. Deze hoeken zorgen dat kinderen zich over ruimtes verdelen en daar gericht en veilig kunnen spelen. De speelhoeken zijn een aparte ruimte en hebben een open karakter. Kinderen kunnen zich hier buiten het zicht van de pedagogisch medewerkers terugtrekken. De pedagogisch medewerkers dienen zich hier bewust van te zijn en weten welke kinderen waar spelen en controleren wat de kinderen aan het doen zijn.

Wanneer een kind zich moet **verschonen**, bijvoorbeeld omdat het in zijn/haar broek heeft geplast, is het belangrijk dat de pedagogisch medewerkers de wensen van het kind respecteren. Dit kunnen zij doen door te vragen of zij het goed vinden dat zij het kind helpen, waar het kind zich wil verkleeden en wat zij zelf willen doen. Het ene kind heeft er bijvoorbeeld geen problemen mee als een pedagogisch medewerker helpt met het uittrekken van de kleding en het andere kind doet dit liever zelfstandig. Gebeurt dit op het toilet, dan zoveel mogelijk met de deur dicht, zodat het kind is afgeschermd van het zicht van andere kinderen en ouders. De pedagogisch medewerker die het kind gaat verschonen meldt dit bij zijn/haar collega's zodat de andere pedagogisch medewerkers weten waar de pedagogisch medewerker is en wat zij aan het doen is.

De opvang maakt gedurende vakanties en vrije dagen verschillende **uitstapjes** naar musea, parken, speeltuinen en dergelijke. De kinderen komen gedurende deze uitstapjes in contact met andere kinderen en volwassenen. Bijvoorbeeld met de begeleid(st)er van de workshop in een museum. De pedagogisch medewerkers laten nooit kinderen alleen met een onbekende volwassene. Als een kind naar het toilet gaat dan loopt een pedagogisch medewerker met het kind mee of maakt het duidelijke afspraken (bijvoorbeeld een plek waar de pedagogisch medewerker op het kind wacht terwijl het naar het toilet gaat). Als kinderen gedurende het uitstapje zelfstandig mogen spelen of rondlopen worden hier duidelijke afspraken over gemaakt. Er wordt altijd een vaste plek afgesproken waar de kinderen naar toe kunnen komen als er iets is en eventueel een tijdstip dat de kinderen zich moeten melden.

Om het risico op grensoverschrijdend gedrag te verkleinen is het belangrijk dat er binnen het team een **open aanspreekcultuur** is. Dit houdt in dat het team zich veilig voelt om lastige onderwerpen (zoals de seksuele ontwikkeling van kinderen en vermoedens van kindermishandeling en seksueel misbruik) met elkaar te bespreken en elkaar op zijn/haar handelen durft aan te spreken. Het twee wekelijkse werkoverleg waarin gevraagd wordt het onderwerp veiligheid en bijzonderheden van kinderen een vast agendapunt is draagt hieraan bij. Wanneer een medewerkster zich niet veilig genoeg voelt om zijn/haar verhaal in het teamoverleg te doen heeft altijd de mogelijkheid om contact op te nemen met de vertrouwenspersoon.

8 Vier ogen principe en achterwachting

Onder het "vier-ogen-principe" vallen de maatregelen die er voor zorgen dat medewerkers van de opvang nooit alleen met kinderen in een ruimte zijn. Dit draagt tevens bij aan het verkleinen aan het risico op grensoverschrijdend gedrag. We brengen het **principe van vier ogen**, vier oren en transparantie op verschillende manieren in praktijk.

1. Als in de ochtend vanaf 7.30-8.00 uur en aan het einde van de middag tot 18.00 uur één pedagogisch medewerker aanwezig is op de groep kunnen ouders voortdurend binnenkomen. Als er één pedagogisch medewerker in het gebouw aanwezig is, is er altijd een achterwacht geregeld die aanwezig is of binnen 5 minuten aanwezig kan zijn.
2. 's Middags kan het zijn dat pedagogisch medewerkers om de beurt een half uur alleen op de groep zijn, als de andere pedagogisch medewerker met pauze is. Er zijn altijd meerdere personen in het gebouw aanwezig, door de transparantie hebben zij ook zicht op de groepen.
3. De directeur komt regelmatig (onaangekondigd) op de groep om even iets door te geven, af te geven, op te halen of na te vragen.

Wij maken op De Zonnewijzer gebruik van **een achterwacht**. Een achterwacht is iemand die in geval van nood te allen tijde ingeschakeld kan worden. Een achterwacht moet duidelijk geregeld zijn, zodat een pedagogisch medewerker hierop terug kan vallen in geval van calamiteiten tijdens de opvang. De achterwacht hoeft echter niet in het pand aanwezig te zijn, maar wel binnen 10 minuten ter plekke kunnen zijn. Op de stamgroep van de BSO hangt een lijst met belangrijke telefoonnummers hierop staat ook die van de achterwacht. Deze nummers zijn ook voorgeprogrammeerd in de (mobiele) telefoon van de opvang.

9 Aanvullende afspraken / Praktische zaken

Bij het **openen en sluiten** van de opvang is een pedagogisch medewerker nooit alleen in het pand. Er is dan altijd een tweede volwassene aanwezig. Dit kan de schoonmaakster, een stagiaire, vaste vrijwilliger of collega pedagogisch medewerker(st)er of leerkracht zijn.

We vragen ouders om ons één of meer '**noodnummers**' ter beschikking te stellen, zodat we in bijzondere situaties altijd een vertrouwd persoon voor een kind kunnen bereiken en het kind zo nodig opgehaald kan worden (bijvoorbeeld bij koorts of een ongeval). Als een ouder een periode, bijvoorbeeld omdat deze in het buitenland is, niet bereikbaar is dan verzoeken wij ouders dit bij ons te melden en indien nodig een vervangend noodnummer door te geven. De pedagogisch medewerkers zijn op de hoogte wanneer zij contact met de ouders moeten opnemen. Op het moment dat wij met de kinderen een uitje maken nemen wij deze gegevens mee.

We zorgen ervoor dat de **telefoon** van De Zonnewijzer als wij niet op de opvang aanwezig zijn altijd is ingeschakeld. Zo zijn wij altijd bereikbaar voor ouders en collega's. Het kan voorkomen dat de telefoon niet onmiddellijk wordt opgenomen, ook dat is om redenen van veiligheid – denk bijvoorbeeld aan het lopen van school naar de opvang: een pedagogisch medewerker met een groep kinderen onder haar hoede heeft haar aandacht daarvoor nodig.

Oudere kinderen kunnen meer **zelfstandigheid** krijgen. We volgen hier in principe de grenzen die ouders voor hun kind stellen. We maken hierover afspraken met ouders en kind op papier. Bijvoorbeeld over alleen uit school naar de opvang te gaan, op de fiets door het dorp mogen of alleen naar huis mogen fietsen. Als bij ons niet bekend is dat ouders akkoord gaan met één van eerder genoemde voorbeelden dan krijgt het kind geen toestemming. Wij werken hierbij met een **zelfstandigheidsovereenkomst**. De kinderen van locatie Zuid komen middels de zelfstandigheidsovereenkomst naar de school. We halen de kinderen niet op.

Ophalen door derden (iemand anders dan de ouders) is mogelijk mits wij dit vooraf weten. Ook als het kind bekend is met de persoon die komt ophalen zullen wij eerst toestemming van de ouders nodig hebben voordat het kind met de persoon de opvang kan verlaten. Deze regel is nodig om de veiligheid van de kinderen te kunnen waarborgen bij het vertrek van de opvang naar huis.

Het kan voorkomen, op rustige dagen of op vakantiedagen als de kinderen de hele dag op de BSO aanwezig zijn dat er **schoongemaakt** wordt terwijl de kinderen aanwezig zijn. De schoonmaken en pedagogisch medewerkers zijn alert op de aanwezigheid van kinderen en houden de schoonmaakmiddelen bij zich in de buurt en brengen deze zoveel mogelijk direct in de schoonmaakkast op.

Mede doordat we samenwerken met de school en het schoolteam hebben wij een **open karakter**. We hebben samen een aantal werkafspraken gemaakt waardoor risico's worden verkleind. Kinderen worden gewezen op de regel dat zij nooit zonder ouder of pedagogisch medewerker buiten het hek mogen. Kinderen die nieuw zijn op de BSO worden extra in de gaten gehouden en worden als zij gaan buitenspelen op de hoogte gebracht van de regels betreffende het hek.

Wij hanteren ten aanzien van de privacy de **AVG wetgeving**. Op De Zonnewijzer hebben alle ouders een toestemmingsverklaring ingevuld ten aanzien van foto's op website, schoolgids, facebook enz. De pedagogisch medewerkers zijn op de hoogte van dit overzicht en hebben deze in hun bezit.

10 Gezondheid

Het gezondheidsbeleid draagt bij aan het bewerkstelligen van een gezond leefmilieu voor kinderen en medewerkers van de opvang. Door het volgen van de richtlijnen van dit beleid en de maatregelen die we hebben genomen en omschreven, worden (grote) gezondheidsrisico's zo veel mogelijk beperkt en uitgesloten. Naast het gezondheidsbeleid is het veiligheidsbeleid van kracht.

Het voorkomen van (de verspreiding van) ziektekiemen

Het verspreiden van ziektekiemen gaat razendsnel. Als er één kind ziek is, volgen er al snel meer. En ook medewerkers en ouders zijn niet ongevoelig voor deze ziektekiemen. We doen er dan ook alles aan om ons verblijf zo schoon en hygiënisch mogelijk te houden. Wij hebben hiervoor de volgende maatregelen genomen.

Handhygiëne

We doen ontzettend veel met onze handen. We vegen vieze billen af, spelen ermee in de zandbak, raken speelgoed aan, vegen even langs onze neus en eten vervolgens een boterham, koekje of een stuk fruit. Een goede handhygiëne is dan ook ontzettend belangrijk. We zorgen ervoor dat we geen ringen aan hebben. Tevens zorgen we ervoor dat kinderen en pedagogisch medewerkers hun handen wassen met zeep en water. Op de wc van de medewerkers hangt desinfecterende zeep deze wordt gebruikt na een toiletgebruik of het in aanraking komen met bloed, lichaamsvocht, etc.

We wassen onze handen met zeep en water:

- Na het (helpen bij) toiletgebruik
- Na het buitenspelen
- Na het bezoek aan dieren
- Voor het (helpen bij) eten
- Na het verzorgen van wondjes
- Na het in contact komen met lichaamsvocht zoals snot, wondvocht of bloed
- Na contact met vuile was, afval of de afvalcontainer
- Bij zichtbaar vieze handen
- Bij verkoudheid (niezen, hoesten of snot)

Voedselhygiëne

Omdat we op de BSO ook voedsel en drinken bereiden en nuttigen, houden wij ons aan de wettelijke regels die zijn opgenomen binnen de Warenwet. Op deze manier beperken we het risico op besmetting of voedselvergiftiging.

- Boodschappen die zijn binnengekomen worden direct op de juiste plek opgeborgen
- Open producten worden voorzien van datum
- Voedsel wordt alleen bereid op de daarvoor bestemde plekken
- Gekoelde producten worden bewaard in de koelkast bij een temperatuur die ligt tussen de 4 en 7 graden Celsius
- Bij producten volgen wij de bewaar- en bereidingsadviezen op de verpakking
- We verhitten rauwe ingrediënten tot minimaal 75 graden in de kern
- Restjes eten worden weggegooid en niet opnieuw aangeboden
- Gekoelde producten die langer dan 3 kwartier buiten de koelkast zijn geweest worden weggegooid

Zieke kinderen

Wij zijn van mening dat als kinderen ziek zijn, ze het beste thuis kunnen blijven. Thuis krijgen ze de zorg en aandacht die ze op dat moment nodig hebben en die de pedagogisch medewerker op de opvang niet kan bieden.

Als uw kind ziek is of om een andere reden niet kan komen, verzoeken wij u dit tijdig telefonisch door te geven aan de pedagogisch medewerker. De dag dat uw kind ziek wordt (of door u ziek wordt

gemeld), berekenen we als opvangdag. In geval van kinderziektes houden wij ons aan de richtlijnen van de GGD.

Schone speel- en leefomgeving

Gezondheid begint bij een schone speel- en leefomgeving. Kinderen horen op te groeien in een veilige en gezonde omgeving. Hierbij is het een eerste vereiste dat de binnen- en buitenruimte van de BSO schoon en hygiënisch is. De medewerkers en leidinggevende zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor het schoonmaakbeleid.

- We waarborgen een consequente schoonmaak, door het schoonmaakschema te hanteren;
- Zichtbaar verontreinigde ruimtes worden direct schoongemaakt;
- Sanitaire ruimtes worden 1 x per dag schoongemaakt ;
- Meubilair is zo gemaakt dat het makkelijk schoon te houden is
- De vloer en het meubilair dat dagelijks gebruikt wordt moet dagelijks schoongemaakt worden;
- Hoger gelegen oppervlakken moeten wekelijks gereinigd worden;
- Verticale oppervlakken worden maandelijks gereinigd;
- Knutselwerk en dergelijke worden na een maand verwijderd als ze niet gereinigd kunnen worden, of we verwijderen het als ze al eerder zichtbaar stoffig zijn;
- Speelgoed wordt wekelijks gereinigd of indien nodig eerder;
- Speelgoed dat door zieke of verkouden kinderen is gebruikt wordt direct gereinigd.

Textiel

Washandjes, handdoeken vaatdoeken worden na gebruik dagelijks gewassen.

Allergieën

Ouders worden verzocht om eventuele allergieën te melden. Uiteraard houden wij ook rekening met bv. een voedselallergie. Als een kind een allergische reactie vertoont overleggen wij met de ouder hoe te handelen.

Een gezond binnenklimaat

Het binnenmilieu is de leefomgeving binnen in een gebouw. Voor een gezond binnenmilieu zijn de volgende factoren van belang: luchtverversing, temperatuur en vochtbalans en de kwaliteit van de (binnen)lucht. Wij hebben wij een ventilatiesysteem in alle ruimtes (behalve de opbergruimtes). Dit systeem voldoet aan alle nieuwe eisen. Tevens worden onderstaande maatregelen in acht genomen om de luchtkwaliteit goed op peil te houden:

1. Er wordt voldoende geventileerd. Vooral bij infectieziekten die via in de lucht zwevende kleine druppeltjes worden overgedragen is een goede ventilatie belangrijk om verspreiding van de ziekte tegen te gaan. Daarnaast is ventilatie ook belangrijk voor het afvoeren van hinderlijke geuren en anderszins schadelijke stoffen.
2. We proberen ervoor te zorgen dat er binnen altijd een aangename temperatuur is van minimaal 18 graden
3. Wanneer er iets mis is met de CV of de ventilatie wordt dit direct gemeld bij de leidinggevende. Deze neemt direct maatregelen om eventuele problemen te verhelpen
4. De filters in het ventilatiesysteem worden maandelijks vervangen
5. Bij zomerse warme dagen zijn de volgende maatregelen van toepassing:
 - Zonneschermen bij zonsopgang naar beneden en bij zonsondergang omhoog.
 - We plannen geen intensieve bewegingsactiviteiten
 - We zorgen voor dwars ventilatie als er geventileerd wordt (het openen van voorzieningen in tegenover elkaar liggende gevels)
 - We zorgen voor schaduw op de buitenspeelplaats
 - We laten kinderen en medewerkers extra drinken en wacht niet tot dorstgevoel

- Wij laten de kinderen buiten blijven als het daar koeler is dan binnen. Daarbij voorkomen wij wel dat kinderen tussen 12:00 en 15:00 uur worden blootgesteld aan direct zonlicht.

Frisse lucht

Naast een goede ventilatie nemen we ook extra maatregelen om de lucht schoon en fris te houden voor de kinderen.

- We gebruiken geen spuitbussen (verf, haarlak en luchtverfrissers in de ruimte met kinderen)
- Er wordt alleen lijm op waterbasis gebruikt
- We gebruiken geen wasbenzine, terpentijn, verfbijtmiddelen of andere chemicaliën met oplosmiddelen waar kinderen bij zijn
- We gebruiken geen sterk geurende producten en gebruiken reinigingsmiddelen met zo weinig mogelijk geur

Teken en insectenbeten

Tekenbeten kunnen voorkomen worden door gras en struiken laag te houden. Als er toch een teek op de huid van een kind gevonden wordt, moet deze zo snel mogelijk verwijderd worden met behulp van een tekenpincet. Indien wij een teek bij een kind verwijderd hebben stellen wij ouders hiervan op de hoogte.

Wespen en bijen veroorzaken nare pijnlijke steken. Ze worden aangetrokken door zoete geuren. De kinderen worden voor het naar buiten gaan gecontroleerd op plakkerige handen en monden. Wanneer een kind door een bij/wesp gestoken wordt, wordt direct de angel verwijderd en het gif uitgezogen. Daarna leggen we eventueel een coldpack op het wondje, ter verkoeling en verzachting van de pijn. Er kan Azaron op de plek gesmeerd worden. Soms treedt na een wespen – of bijensteek een heftige allergische reactie op (zwellings, ernstige benauwdheid, verwardheid en/ of bewusteloosheid). We zijn hier alert op en waarschuwen in dat geval de ouders en in ernstige gevallen ook een arts en/of ambulance.

De zandbak en het gebruik van een zwembadje

De zandbak is een bron van bacteriën en ziektekiemen. Het is dan ook belangrijk dat we het zand zo schoon mogelijk houden. Voor ieder gebruik wordt de zandbak gecontroleerd. Viezigheid of uitwerpselen van dieren worden direct verwijderd. Daarnaast wordt het zand in de zandbak periodiek of indien noodzakelijk eerder vervangen.

Bij gebruik van een zwembadje wordt het water dagelijks of, indien er viezigheid in het water ligt, direct ververs. We leren kinderen dat zij in de zandbak of het zwembadje niet mogen eten en drinken.

Zomerperiode

Als de kinderen in de zomer gaan buitenspelen worden zij minimaal een half uur van te voren ingesmeerd met een zonnebrandcrème factor 50. Er wordt gezorgd voor voldoende schaduwplekken en bij hoge temperaturen zorgen we dat de kinderen extra drinken aangeboden krijgen. Er wordt op gelet dat kinderen niet te lang in de felle zon spelen. Wanneer blijkt dat kinderen het te warm krijgen, gaan wij naar binnen. Dit alles om de kans op uitdroging of een zonnesteek te voorkomen.

Gezondheid: leren omgaan met risico's

Wij leren kinderen actief om te gaan met (kleine) gezondheidsrisico's. Door uit te leggen waarom we met elkaar bepaalde afspraken hebben gemaakt en ze te leren hoe we risico's kunnen beperken, maken we ons verblijf nog gezonder.

Eten en drinken op de opvang

Kinderen krijgen tweemaal per dag iets te eten/drinken aangeboden tijdens de BSO activiteiten.

1. Eenmaal per dag fruit of groente (keuze uit twee soorten bijvoorbeeld appel, aardbeien, wortel, komkommer, paprika) en drinken (thee aangelengd met koud water, diksap of water).
2. Eenmaal per dag de keuze uit een cracker of een liga evergreen of ontbijtkoek en drinken.

Er wordt geen snoep gegeten op de opvang. Een waterijsje kan een uitzondering zijn op de regel wanneer de temperatuur hoog is.

Tijdens de vakantieperiode krijgen de kinderen een gezonde lunch aangeboden. Hierbij zal er bruin brood aangeboden worden en diverse vleeswaren en kaas. Daarnaast kunnen de kinderen kiezen tussen melk of thee aangelengd met wat water. De lunch kan aangevuld worden met wat fruit/groente (bijvoorbeeld appel, paprika, wortel).

11 Tot slot

Dit veiligheids- en gezondheidsbeleid is een 'levend document' welke ieder moment aangepast kan worden maar zeker eens per jaar geëvalueerd zal worden binnen het team en met de kindcentrumraad (samenvoeging van de MR van de school en de OC van de opvang) Het team van De Zonnewijzer zal er alles aan doen om dit veiligheids en gezondheidsbeleid op een juiste manier ten uitvoer te brengen.